

”Hennes poesi är underbar”

Stina Ekblad reciterar Edith Södergran

I morgon lördag klockan 15.30 vankas det en kulturell högtidsstund på stadsbiblioteket.

Då reciterar nämligen folk-kära skådespelaren Stina Ekblad dikter av Edith Södergran till toner av Bach, framförda av berömda barockcellisten Mime Brinkmann.

Finlandssvenska Edith Södergran räknas som en av de allra främsta svenskspråkiga modernisterna. I år är det 100 år sedan hon gick bort – blott 31 år gammal – och hennes älskade dikter finner fortfarande ständigt nya generationer av läsare.

För skådespelaren Stina Ekblad har Södergrans lyrik varit en följeslagare genom livet som betytt enormt mycket.

När kom du först i kontakt med Södergran?

–Det var när jag gick i skolan i Solf i Österbotten. Vi läste mycket poesi i skolan då – och det hoppas jag att man fortfarande gör, det var väldigt värdefullt för mig i alla fall. Vi hade en antologi med dikter som vi läste, och det var där jag mötte Edith Södergran första gången, och det drabbade mig oerhört redan då som flicka.

Vad var det som drabbade dig då, tror du?

–Jag tror att det var hennes förmoda att kunna beskriva flicklivet. För jag kände igen mig i hennes poesi, som sökande och osäker och känslig flicka.

–Och sen har hon följt med mig efterhand som jag växt upp. Det är inte bara den ensamma, sökande flickan, utan hon har också beskrivit den förälskade tonåringen, den grubblande mogna kvinnan, den åldrande människan, den sorgsna, den upprörda och den starka människan. Hon har egentligen beskrivit allting när jag tänker efter. Hon har haft ord för alla åldrar och alla tillstånd jag gått igenom, säger Ekblad och fortsätter.

–Framför allt är hon ju en beskrivare av själens insida, av själens rörlighet, och förutom det är hon också väldigt tydligt kroppsligt subjekt. Balansen mellan själ och kropp som finns i hennes poesi är helt unik för henne.

”Underbar barockcellist”

I morgon lördag klockan 15.30 besöker Stina Ekblad Marie-

Skådespelaren Stina Ekblad reciterar Edith Södergran och barockcellisten Mime Brinkmann spelar utvalda cellosviter av Bach i lördagens evenemang på Mariehamns stadsbibliotek. FOTO: PRESSBILD

hamns stadsbibliotek för att recitera dikter av Södergran till toner av Bach framförda av barockcellisten Mime Brinkmann.

Hur är Södergrans lyrik att recitera?

–Den är underbar både att läsa tyst och läsa högt. Den passar väldigt bra att recitera eftersom den kräver lite plats omkring sig. Det går inte att slingra sig igenom rappt, utan man ska ta och ge den luft och det gör man automatiskt när man läser högt.

Tillsammans med Ekblad framträder alltså Mime Brinkmann, som räknas som Sveriges främsta och internationellt mest välmeriterade barockcellist. Brinkmann spelar utvalda satser ur Bachs cellosviter.

Stina Ekblad, som framträtt med Brinkmann många gånger tidigare, är full av beundran för sin partner på scenen.

–Med Mime har jag jobbat länge nu, det blir så när man möts i stor kärlek till en poet, då blir man också vänner. Mime är en underbar barockcellist, en stor konstnär. Jag älskar hennes tolkningar av Bach cellosviter och

älskar att vara i samma rum som hennes konstnärskap. Hon närmar sig materialet med en oerhörd känslighet och stort allvar.

Vad finns det för beröringspunkter mellan Södergran och Bach?

–Vi har satt ihop det här programmet tillsammans, och jag tycker att det finns klanger hos Bach som går igen hos Södergran. Det handlar om ett slags mänsklig längtan, skulle jag vilja säga.

Litteraturdagarna

Redan 25 mars, under Mariehamns litteraturdagar, återkommer Stina Ekblad till Åland med ett annat Södergran-program, då tillsammans svensk-danska jazzsångerskan **Anna Kruse** och hennes band Edith Trio.

–Då blir det en annan presentation av Edith. I det programmet berättar jag också om mitt personliga förhållande till Edith och om hennes liv – i programmet med Mime är det enbart dikterna och musiken, det är mera kontemplativt.

Ekblads samarbete med Kruse sträcker sig även det långt tillbaka i tiden.

–Ja, vi har jobbat ihop i 15 år snart. Anna har tonsatt Södergran, och det är väldigt roligt att se hur vissa dikter funkar som musik och andra inte. Anna är jazzsångerska, och jag tycker att jazzen passar Edith Södergran bra. Hon rör sig så fritt i sin lyrik och är också så fri i versformen och versmåttan.

–En sak som är så fin med Edith Södergran är att hon kan presenteras i så många olika sammanhang; med Bach cellosviter, i en jazzsångerskas version och så kan man läsa henne helt utan musik, fortsätter Ekblad.

”Hemkänsla”

Åland är välbekant för Stina Ekblad, och hon har också framträtt här flera gånger tidigare.

–Det är fina minnen. Åland är ju ett kärt ställe för österbottningar, det är många som har flyttat dit för att man kände sig hemma-stadd på Åland. Jag har flera bekanta där, min kusin författaren **Johanna Boholm** bor på Åland och henne besöker jag ibland.

–Jag har också gjort en inläsning av **Ulrika Gustafssons** biografi över **Sally Salminen**. Det

var intressant och roligt att fördjupa sig i berättelsen om Sallys liv. Min syster **Ylva Ekblad** gjorde också en föreställning om Sally Salminen förra året på Åland som jag såg och som var väldigt fin. Det var senaste gången jag var där. För mig är Åland naturen, Sally Salminen – och något slags hemkänsla, faktiskt.

Nu ser Ekblad fram emot helgens besök.

–Jag tycker förstås att det är extra roligt att lyfta fram Södergran just i år, eftersom det på midsommardagen i år har gått exakt 100 år sedan hon gick bort. Det är ett speciellt minnesår och ett bra tillfälle att lyfta fram henne.

–Fast Södergran är alltid värd att lyfta fram, förresten, avslutar Ekblad.

Morgondagens evenemang ”Till fots genom solsystemen” – namnet är från en av Södergrans dikter – på Mariehamns stadsbibliotek arrangeras av Kulturföreningen Katrina.

TOMI RIITAMAA

tomi.riitamaa@nyan.ax
tfn 528 466

NOTISER

Johan Glans kommer till Åland

Den svenska komikern **Johan Glans** gör den 11 mars en testföreläsning på Bio Savoy.

–I föreläsningen får publiken ta del av den humor som gjort Johan älskad av svenska folket – hur han med tvistade beskrivningar av vardagen,

träffsäkerhet och Skånsk charm får en hel publik att vrida sig i skrattkram, skriver Lål Standup i ett pressmeddelande.

Som supportkomiker uppträder den åländska komikern **Joacim Björkvall**. (hh)

Johan Glans har varit till Åland tidigare. Nu kommer han på nytt med en testföreläsning, alltså en föreläsning som ännu håller på utvecklas. FOTO: STEFAN ÖHBERG

TIPSA
NYAN

Ring 0457-313 4444
redaktion@nyan.ax